

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul hotărârii Guvernului

cu privire la organizarea și funcționarea Instituției
Publice „Centrul Național pentru Siguranța Alimentelor”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice „Centrul Național Siguranța Alimentelor” este elaborat de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, ceea ce corespunde prevederilor art. 23 alin. (1) și (2) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Elaborarea prezentului proiect a fost dictat de prevederile pct.3 și 4 din Hotărârea Guvernului nr.14/2020 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, ce a impus expres că Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (Agenția), în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, va prezenta Guvernului spre aprobare statutul, proiectul de reorganizare, precum și de modificare a cadrului normativ conex activității Instituției Publice Laboratorul central fitosanitar, Instituției Publice Laboratorul central de testare a băuturilor alcoolice/Nealcoolice și a produselor conservate și Instituției Publice Centrul Republican de Diagnostic Veterinar.

Astfel, reformarea instituțiilor publice supra menționate, în care Agenția și Ministerul Agriculturii Industriei și Alimentare dețin statut de fondator este obligatorie din considerentul că, până în prezent nu au fost identificate metode de integrare și adaptare a unui Registru de utilizare a produselor de Uz fitosanitar și a fertilizanților, care, la rândul său să se integreze cu sistemul informațional “e-ANSA”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.791/2022 cu privire la instituirea și aprobarea Conceptului Sistemului informațional integrat „e-ANSA”.

Este de precizat că, prin reformarea instituțiilor menționate se va îmbunătăți executarea atribuțiilor funcționale ale Agenției statuate în Hotărârea Guvernului nr.14/2023 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, or potrivit pct. 5 și 6 din hotărârea precitată, ultima are misiunea de a asigura implementarea politicilor statului în domeniile orientate spre garantarea siguranței alimentelor și a calității produselor alimentare, inclusiv a alcoolului etilic, a producției alcoolice și a produselor vitivinicole, întreținerea unui sistem de măsuri publice menite să asigure sănătatea animală și protecția plantelor, inofensivitatea produselor alimentare și a materiei prime, precum și protecția consumatorilor în domeniul

alimentar.

Mai mult, Agenția, realizează funcțiile stabilite de prezentul Regulament în următoarele domenii de activitate:

- 1) sanitar-veterinar și zootehnie;
- 2) fitosanitar și protecția plantelor;
- 3) siguranța și calitatea alimentelor;
- 4) controlul fabricării și circulației alcoolului etilic, al produselor vitivinicole și al producției alcoolice;
- 5) protecția consumatorului în domeniul alimentar;
- 6) respectarea condițiilor de licențiere conform domeniului aferent.

Deci, se reliefează necesitatea întreprinderii măsurilor ce se impun în privința instituțiilor publice vizate în prezenta notă, în care Agenția și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare dețin calitatea de fondator.

Este de menționat că prezenta acțiune ce privește reformarea instituțiilor publice este în consonanță cu prevederile prevăzute la art.37 din Constituția Republicii Moldova, care reflectă ca “Fiecare om are dreptul la un mediu înconjurător neprimejdios din punct de vedere ecologic pentru viață și sănătate, precum și la produse alimentare și obiecte de uz casnic inofensive”. „Statul garantează fiecărui om dreptul la accesul liber și la răspândirea informațiilor veridice privitoare la starea mediului natural, la condițiile de viață și de muncă, la calitatea produselor alimentare și a obiectelor de uz casnic”. „Tăinuirea sau falsificarea informațiilor despre factorii ce sânt în detrimentul sănătății oamenilor se interzice prin lege”. „Persoanele fizice și juridice răspund pentru daunele pricinuite sănătății și avutului unei persoane ca urmare a unor contravenții ecologice”.

Din considerentele expuse, Agenția, în calitate de fondator, va dispune de toate pârghiile ce se referă la informarea populației și privitor mediul înconjurător, ce se referă la sănătatea plantelor în condițiile utilizării masive a produselor de uz fitosanitar și fertilizanților în agricultura Republicii Moldova, or, actualmente Agenția asigură doar controalele de stat asupra activității de întreprinzător inclusiv în partea ce se referă la utilizarea acestor produse de către persoanele interesate, care în urma gestionării deficiente, pot genera consecințe ireparabile pentru viața și sănătatea populației, a mediului înconjurător, elemente definitorii a statului Republica Moldova care urmează a fi protejate.

Având în vedere prioritățile cu privire la protecția vieții și sănătății populației, Agenția în calitate de autoritate cu drept de control și garant al sănătății publice ce monitorizează inofensivitatea alimentelor, și pe altă parte, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare fiind investit cu atribuții ce se referă la adoptarea politicilor exhaustive aliniate celor europene, în domeniul agroalimentar, au decis aprobarea și reconfigurarea instituțiilor publice în care dețin calitatea de fondator, într-o sigură Instituție Publică “Centrul Național pentru Siguranța Alimentelor”, în care Agenția Națională pentru Siguranța

Alimentelor va deține calitate de fondator.

Potrivit hotărârilor de guvern nr.1209/2018, nr.1210/2018 și nr.1211/2018, se atrage atenția că laboratoarele sunt instituții publice, în care Agenția exercită funcția de fondator. Acestea dispun de ștampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova și denumire în limba de stat, dispun de autonomie financiară și dețin conturi în contul unic trezorerial al Ministerului Finanțelor.

Cât ține de “Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților”, potrivit Hotărârii de Guvern nr.960/2020, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare deține calitatea de fondator.

Astfel, potrivit art.27 lit.f) ale Legii nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, Agenția și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare sunt în drept să prezinte Guvernului propuneri privind înființarea, reorganizarea sau dizolvarea în subordinea lor a unor autorități administrative și servicii publice desconcentrate, precum și a unor instituții publice în care ele au calitatea de fondator, pentru asigurarea realizării misiunii și îndeplinirea funcțiilor lor.

Apriori, prin prezentul proiect, Instituția Publică „Centrul Republican de Diagnostic Veterinar” își modifică denumirea în Instituția Publică „Centrul Național pentru Siguranța Alimentelor” din considerentul că, ultima va asigura punerea în aplicare a actului normativ promovat cu întreprinderea măsurilor ce se impun subsecvente în baza unui plan aprobat prin ordinul directorului Centrului.

Deci, proiectul are ca scop fuzionarea Instituției Publice „Serviciul de Stat „Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților” Instituției Publice „Laboratorul central fitosanitar” și Instituția Publică „Laboratorul central de testare a băuturilor alcoolice/Nealcoolice și a produselor conservate” cu Instituția Publică „Centrul Național Pentru Siguranța Alimentelor”, al cărei fondator este Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, în care vor activa 4 laboratoare de referință conform domeniilor de activitate ale Agenției, fiind conduse de directorii adjuncți ai Centrului supra menționat, având acoperire națională.

Prin urmare, reorganizarea prin fuziune a instituțiilor publice este conformă articolului 32 din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate.

Fuzionarea instituțiilor publice este conformă și prevederilor art.204, art.208 din Codul civil coroborate cu prevederile 32 din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, prin urmare Instituției Publice “Centrul Național pentru Siguranța Alimentelor” va fi succesorul de drepturi și obligații a instituțiilor publice fuzionate.

Aceasta acțiune are drept scop consolidarea organizațională a Instituției Publice “Centrul Național pentru Siguranța Alimentelor” reieșind din asigurarea acordării serviciilor persoanelor fizice și juridice la cel mai înalt nivel prin optimizarea activităților orientate spre asigurarea implementării politicilor publice în domeniile de competență, care într-un final vin să

presteze servicii operatorilor din domeniul alimentar dar și altor persoane interesate.

Reformarea instituțiilor publice menționate se argumentează prin necesitatea prestării serviciilor publice eficient, de către o singură entitate cu acoperire națională, fiind excluse ambiguitățile ce se referă la asumarea răspunderii în privința anumitor rapoarte de laborator și rezultatelor de în privința produselor alimentare, produselor fitosanitare și a fertilizanților, a produselor alcoolice, a produselor fitosanitare etc., în concordanță cu principiul celerității, legalității și transparenței, ceea ce în unele cazuri nu este garantat.

Pertinența și probarea celor invocate rezultă și din rezultatele de laborator acordate de către instituțiile publice care ulterior au fost la baza unor cauze civile intentate de către operatori alimentari împotriva Agenției, în calitate de probe fiind anexate rezultatele de laborator însă cu indici diferiți, fiind puse la dubii actele administrative emise de Agenție care în final au urmărit protejarea sănătății publice, drepturilor și intereselor consumatorilor.

Mai mult, cele menționate se confirmă prin procesele-verbale de control întocmite în cadrul controalelor de stat asigurate de către inspectorii Agenției, în care s-a constatat că anumite produse alimentare de origine non animală sunt neconforme și conțin reziduuri de produse de uz fitosanitar care sunt interzise în Uniunea Europeană și consecvent în Republica Moldova. Procesele-verbale au fost emise ca urmare a demersurilor Serviciului de Stat Central de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților, al cărei fondator este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în condițiile în care importatorii de produse fitosanitare au solicitat adoptarea actelor administrative favorabile în cadrul Serviciului de Stat „Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților”.

Subsecvent, crearea Instituției Publice „Centrului Național pentru Siguranța Alimentelor” va oferi posibilitatea conectării acestora la platforma e-ANSA, Sistemul informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permissive (SIA GEAP) inclusiv alte platforme/registre în proces de digitalizare din gestiunea Agenției.

Astfel, crearea unei singure entități responsabile de testarea, omologarea, expertizarea și certificarea produselor alimentare de origine animală și non animală, a vinului, a produselor fitosanitare etc., denotă o măsură urgent de întreprins. Aceasta este în concordanță cu reforma instituțională care a avut loc în cadrul Agenției, nu și în ultimul rând, este în concordanță cu prevederile art.6, 9, 17 coroborate cu prevederile art. 4, art. 32 ale Legii nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate. Nu în ultimul rând, prezenta reformă este în consonanță și cu indicația Guvernului ce vizează optimizarea serviciilor publice.

Subsecvent, reorganizarea instituțiilor publice în care Agenția și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare dețin calitatea de fondator, este

în concordanță cu prevederile art.75 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului dar și Regulamentele UE indicate la pct.3 din prezenta notă informativă.

Reorganizarea propusă urmărește și economisirea surselor financiare cu reorientarea acestora în direcțiile necesare de a fi dezvoltate în cadrul Instituției Publice “Centrul Național Siguranța Alimentelor”, or odată cu dezvoltarea tehnico-științifică, statul este obligat să garanteze cetățenilor/consumatorilor produse alimentare neofensive și calitative pentru viața și sănătatea acestora.

Nu în ultimul rând, reorganizarea propusă prin funcționarea instituțiilor publice în care Agenția deține calitatea de fondator va genera redistribuirea surselor financiare corect și echidistant, în direcțiile necesare de a fi dezvoltate pentru buna funcționare a laboratoarelor și altor departamente, conform necesităților și priorităților acestora.

Este de menționat că, Centrul Național Siguranța Alimentelor va fi condus de către un director și 4 (patru) adjuncți. Directorii Centrului se vor numi în funcție de către directorul general al Agenției (fondatorul) în urma concursului public conform legislației. Mandatul acestora va fi pe o perioadă de 5 ani. Ultimii vor fi responsabili de laboratoarele de referință din subordinea Centrului menționat (a se vedea organigrama la proiectul hotărârii), având în vedere delimitarea atribuțiilor directorilor adjuncți pe segmentele de activitate ale laboratoarelor, inclusiv ce se referă la organismele de certificare.

În cadrul Centrului se vor înființa 2 organisme de certificare, conduse de către un director general adjunct din cadrul Centrului. Acestea vor presta servicii în domeniul certificării produselor alimentare și nealimentare (a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților) agenților economici (exportatori/importatori), conform domeniilor de competență ale Agenției.

Subsecvent, se menționează că actul normativ ce vizează organizarea și funcționarea Instituției Publice “Centrul Național Siguranța Alimentelor” îmbracă o formă clasică și conține: Dispozițiile generale; Misiunea, Domeniile de competență; Funcțiile și drepturile Centrului; Organizarea activității Centrului; Finanțarea și Patrimoniul și organigrama Centrului nominalizat, etc.

Consiliul va fi format din 7 membri, dintre care 1 reprezentanți al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, 1 reprezentant al Ministerului Finanțelor, 4 reprezentanți ai Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și 1 reprezentant din partea societății civile implicată în domeniul siguranței alimentelor.

Componenta nominală și președintele Consiliului se va aproba prin ordinul fondatorului, pentru un termen de 4 ani.

Este de menționat că, unul din obiectivele propuse este organizarea instruirilor în privința persoanelor fizice ce intenționează de a activa în

sectorul agroalimentar. Astfel, se precizează că actualmente Agenția asigură instruirea persoanelor fizice cu privire la utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar, ceea ce rezultă a fi un exemplu elocvent întru dezvoltarea unui departament de instruire în cadrul instituției publice nominalizate. Prin urmare, acțiunea impusă privind instruirea persoanelor fizice în sectorul agroalimentar este în concordanță cu Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală 2023-2030, care, între altele, reflectă consolidarea securității și siguranța alimentară, atribuție trasată Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

Astfel, organizarea instruirilor se justifică din considerentul că, actualmente dezvoltarea sectorului agroalimentar este în continuă cercetare și deja cunoaște tehnici inovative în domeniile de competență a Agenției. Prin urmare, instruirile pe domeniile de competență a Agenției se vor organiza contracost și se vor organiza de către angajații/specialiștii ce dispun de o vastă experiență în domeniile de competență în sectorul agroalimentar, având un impact direct asupra dezvoltării abilităților profesionale ale persoanelor fizice.

Nu în ultimul rând, consolidarea capacităților operatorilor din domeniul alimentar este o acțiune coroborată cu prevederile Legii nr.306/2016 privind siguranța alimentelor, care în concluzie impune operatorilor plasarea/comercializarea produselor alimentare calitative și inofensive pentru viața și sănătatea publică.

Prin urmare, activitatea Instituția Publică „Centrul Național Siguranța Alimentelor” se va realiza inclusiv în interesul fiecărei persoane, al comunității și în sprijinul instituțiilor statului, conform legislației.

Deci, scopul proiectului este crearea unui cadru comprehensiv ce va reglementa într-o formulă nouă organizarea și funcționarea Instituțiilor Publice ce dețin statut de laborator, iar prin promovarea hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea statutului Instituției Publice “Centrul Național Siguranța Alimentelor” se va contribui la realizarea conformă a misiunii, domeniilor de activitate și sarcinilor laboratoarelor, dar și a misiunii și a domeniilor de competență ale Agenției, acțiune ce va consolida aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Prevederile prezentului proiect urmăresc armonizarea următoarelor regulamente ale UE:

REGULAMENTUL (CE) NR. 396/2005 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind conținuturile maxime aplicabile reziduurilor de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrana de origine vegetală și animală pentru animale și de modificare a Directivei 91/414/CEE;

REGULAMENTUL (CE) NR. 1333/2008 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 16 decembrie 2008 privind aditivii alimentari;

Regulamentul (CE) nr. 2073/2005 al Comisiei din 15 noiembrie 2005

privind criteriile microbiologice pentru produsele alimentare;

Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare;

Regulamentul (ce) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului;

Regulamentul (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare;

Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 828/2014 al Comisiei din 30 iulie 2014 privind cerințele de furnizare a informațiilor către consumatori cu privire la absența sau prezența în cantități reduse a glutenului în alimente, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 228 din 31 iulie 2014;

Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/775 al Comisiei din 28 mai 2018 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 26 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, în ceea ce privește normele de indicare a țării de origine sau a locului de proveniență a ingredientului primar al produselor alimentare, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 131 din 29 mai 2018;

Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole;

Regulamentul (CE) nr. 853/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 de stabilire a unor norme specifice de igienă care se aplică alimentelor de origine animală;

Regulamentul (CE) nr.1881/2006 al Comisiei din 19 decembrie 2006 de stabilire a nivelurilor maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare; Regulamentului (CE) nr.854/2004/CE din 29 aprilie 2004 al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene privind normele specifice de organizare a controalelor oficiale privind produsele de origine animală destinate consumului uman;

Regulamentul (CE) nr. 882/2004 al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene din 29 aprilie 2004 (J.O. al CE, L 191, pag. 1 din 28;

Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului (CE) nr. 596/2009 din 18 iunie 2009;

Regulamentul (CE) nr. 1760/2000 al Consiliului și al Parlamentului European din 17 iulie 2000 de stabilire a unui sistem de identificare și înregistrare a bovinelor și privind etichetarea cărnii de bovină și a produselor din carne de bovină;

Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/1375 al Comisiei din 10 august 2015 de stabilire a normelor specifice aplicabile controalelor oficiale privind prezența de Trichinella în carne;

REGULAMENTUL (CE) NR. 1333/2008 AL Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind aditivii alimentari;

Regulamentul (CE) nr. 2073/2005 al Comisiei din 15 noiembrie 2005 privind criteriile microbiologice pentru produsele alimentare;

Regulamentul (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și de abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor („Legea privind sănătatea animală”);

Regulamentul (CE) nr. 2160/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 noiembrie 2003 privind controlul salmonelei și al altor agenți zoonotici specifici;

Regulamentul nr. 999/2001 de stabilire a unor reglementări pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă;

Regulamentul de punere în aplicare nr. 1873/2019 privind procedurile la posturile de inspecție la frontieră pentru efectuarea în mod coordonat de către autoritățile competente a controalelor oficiale intensificate asupra produselor de origine animală, asupra materialelor germinative, precum și asupra subproduselor de origine animală și produselor compuse;

Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2072 al Comisiei din 28 noiembrie 2019 de stabilire a unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor etc..

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect reprezintă o soluție care are drept obiectiv reconfigurarea Instituțiilor Publice în care Agenția și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare dețin calitatea de fondator-o singură instituție publică responsabilă de acordarea rezultatelor de laborator pe domeniile de activitate ale Agenției.

Reorganizarea propusă prin fuzionarea instituțiilor publice va genera redistribuirea surselor financiare corect și echidistant, în direcțiile necesar de dezvoltat pentru buna funcționare a laboratoarelor și altor departamente ale instituției publice, conform necesităților și priorităților acestora. Or, în condițiile în care administrația publică centrală declară răspundere managerială (declarația de buna guvernare), fiind întemeiată pe o apreciere realistă, corectă și completă a sistemului de management financiar și control al entităților, reforma propusă urmărește doar îmbunătățirea serviciilor publice așa cum dictează Constituția Republicii Moldova și actele normative subordonate pe domeniul siguranța alimentelor.

Totodată, prin reforma impusă se urmărește achiziționarea materialelor consumabile și etaloane ca se pot utiliza în comun de către laboratoarele instituțiilor publice (segmentul animal/non animal, hrană pentru animale/non animal). Un al aspect importat se referă la reducerea costurilor generate de validarea și acreditarea încercărilor de laborator și reducerea cheltuielilor cu asigurarea verificării mai multor încercări simultan (testele pentru pesticide sunt furnizate contracost, inclusiv EURL).

Este de menționat că fuzionarea instituțiilor publice va permite întreprinderea măsurilor ce se impun pe domeniile de competență ale Agenției, în special va consolida capacitățile Direcției protecția plantelor, Direcția control semincer, Direcția controlul utilizării și plasării pe piață a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, subdiviziuni importante ale Agenției responsabile de implementarea strategiei fitosanitare privind asigurarea sănătății plantelor, prevenirea introducerii și diseminării pe teritoriul țării a organismelor nocive, în concordanță cu legislația națională și comunitară, standardele internaționale, urmărind implementarea acestora; supravegherea oficială a producerii și comercializării materialului semincer de culturi de câmp, legumicole, bostănoase și cartof și a materialului de înmulțire și săditor fructifer, viticol și decorativ și supraveghere a gestionării pesticidelor și fertilizanților, în scopul excluderii impactului negativ asupra consumatorilor producției agricole și asupra mediului ambiant.

Totodată, va permite emiterea buletinelor de avertizare a populației, a fermierilor/operatorilor din domeniul alimentar, acțiune ce va asigura exhaustiv monitorizarea operativă a sănătății plantelor, or actualmente Serviciul de Stat „Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților” nu le asigură. Mai mult, va permite consolidarea managementul sistemului laboratoarelor, instrument important ce va contribui la executarea obligațiilor asumate de Republica Moldova în contextul începerii negocierilor privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Un alt aspect important se referă la accesarea fondurilor UE pentru consolidarea și dezvoltarea laboratoarelor, ceea ce va duce la consolidarea relațiilor dintre Agenție și instituția publică creată.

Nu în ultimul rând modificările propuse vor consolida schimbul de informații și date operativ între inspectorii Agenției cu specialiștii din cadrul Instituției Publice “Centrul Național Siguranța Alimentelor”.

Unul din obiectivele reformei propuse sunt excluderea dublării metodelor efectuate de către Instituțiile Publice nominalizate la prestarea serviciilor persoanelor fizice și juridice (agenții economici-operatori din domeniul alimentar, persoane juridice de drept public etc..) și asigurarea examinării și emiterii actelor permissive, în format digital, inclusiv prin intermediul SIA GEAP.

Astfel, crearea unei singure entități responsabile de implementarea politicilor ce se referă la activitatea de laborator cu privire la anumite rezultate/expertize ale produselor alimentare este în consonanță cu prevederile art.37 din Constituția Republicii Moldova, actelor normative de specialitate aplicabile de Agenție și a Ministerului dar și conform Hotărârii de Guvern nr.56/2023 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2023-2030.

Nu în ultimul rând, reforma propusă va asigura transformarea Instituției Publice “Centrul Național Siguranța Alimentelor” într-o instituție europeană modernă și eficientă responsabilă de implementarea politicilor statului în domeniile orientate spre garantarea siguranței alimentelor și a calității produselor alimentare, inclusiv a alcoolului etilic, a producției alcoolice, produselor vitivinicole și a berii, întreținerea unui sistem de măsuri publice menite să asigure sănătatea animală și protecția plantelor, inofensivitatea produselor alimentare și a materiei prime, precum și protecția consumatorilor în domeniul alimentar. Centrul menționat va avea acoperire națională având oficii în municipiul Chișinău și în municipiile Republicii Moldova ceea ce actualmente nu este asigurat.

Este de menționat că, conducerea Centrului va asigura managementul instituțional al Centrului Național Siguranța Alimentelor la nivel național dar și la nivel de laboratoare, inclusiv emiterea actelor administrative permissive în privința dosarelor normativ tehnice ale produselor fitosanitare și fertilizanți expertizate/examinate, prin intermediul platformei SIA GEAP, ceea ce actualmente nu este asigurat în cadrul entității responsabile de omologarea produselor menționate.

În altă ordine de idei, se comunică despre necesitatea abrogării Hotărârii Guvernului nr.158/2007 cu privire la aprobarea Nomenclatorului lucrărilor executate și serviciilor prestate, contra plată, de către instituțiile subordonate Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și a modului și direcțiilor de utilizare a mijloacelor speciale.

Necesitatea abrogării rezultă din faptul Legea nr. 847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, ediție specială), Legea nr. 612-XIV din 1 octombrie 1999 cu privire la protecția plantelor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 133-134, art. 651), Legea despre semințe nr. 659-XIV din 29 octombrie 1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 1-4, art. 6) și Legea nr. 1538-XII din 23 iunie 1993 privind activitatea veterinară (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1993, nr. 8, art. 239), au fost abrogate de către legiuitor. Astfel, clauza de emitere a actului normativ în temeiul căroră a fost aprobată hotărârea menționată, nu există.

Cât ține de numărul de **350 de unități** propuse spre aprobare, se precizează că

acesta rezultă din fuzionarea a 4 instituții publice.

Mai mult, urmare procesului de reformare în cadrul instituției publice menționate a fost necesitatea instituirii unui număr de funcții rezervă din considerentul că Centrul Național Siguranța Alimentelor va deține 4 laboratoare care își va acredita metodele noi pe domeniile de competență având în vedere statutul de țară candidat al Republicii Moldova.

Este de menționat că anterior, a fost solicitată informația cu privire la efectivul limită ale instituțiilor publice de la instituțiile publice ce se propun a fi fuzionate. Astfel, în cadrul Instituției Publice Laboratorul central fitosanitar, actualmente sunt **50 de angajați**, în cadrul Instituției Publice Laboratorul central de testare a băuturilor alcoolice/Nealcoolice și a produselor conservate sunt **42 de angajați**, în cadrul Instituției Publice Centrul Republican de Diagnostic Veterinar sunt **108 de angajați** și în cadrul Serviciul de Stat „Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților” sunt **32 de angajați**.

În total fiind **232 de angajați** (directori, șefi de laboratoare, șefi de direcții, specialiști în cadrul departamentelor etc.).

Cu privire la departamentele din subordinea directorului Centrului:

Este de menționat că prin reforma menționată se vor institui posturi noi în cadrul instituției publice, preponderent acestea se vor institui în cadrul departamentelor:

Direcției economice și administrative

1. Secției juridice 3 specialiști;
2. Secției achiziții 4 specialiști;
3. Secției resurse umane 3 specialiști;
4. Secției contabilitate 8 specialiști;
5. Secția deservire 4 șoferi și 4 tehnicieni, inclusiv 16 paznici.

În total, în cadrul departamentului menționat este necesar **42 de unități**.

În cadrul Direcției evaluarea riscurilor și Managementul Calității este necesar ai instituite 8 unități deoarece în cadrul Centrului Național Siguranța Alimentelor se regăsesc 4 laboratoare de referință, ceea ce în speță revin a câte 2 angajați responsabili de evaluarea riscurilor și Managementul Calității ($2 \times 4 = 8$).

Cât ține de Direcția certificare, inclusiv omologarea produselor, sunt necesare 10 unități întrucât aceștia vor asigura emiterea certificatelor conform domeniilor de competență, responsabili pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

În cadrul Direcției tehnologii informaționale este necesar un număr de **13 de angajați** întrucât segmentul digitalizarea proceselor pe domeniile de competență ale Agenției sunt în continuă dezvoltare, fiind instituite un număr

impunător de registre electronice care sunt necesare a fi întreținute (material dar și din punct de vedere a asistenței tehnice).

Astfel, doar pentru departamentele din subordinea directorului Centrului Național Siguranța Alimentelor este necesar un număr de **73 de unități** ($42+8+10+13=73$).

Astfel, $232 + 73 = 305$ unități.

Prin urmare, $350 - 305 = 45$ unități, se vor repartiza în egală măsură laboratoarelor din cadrul Centrului Național Siguranța Alimentelor, cu acoperire pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Subsecvent, ce ține de laboratoarele din subordinea directorilor adjuncți ai Centrului Național Siguranța Alimentelor, se atrage atenția.

Directorii adjuncți ai Centrului vor conduce, conform organigramei, 4 laboratoare de referință:

1. Laboratorul sănătatea animalelor și medicamente de uz veterinar;
2. Laboratorul controlul calității și siguranței produselor alimentare, hrana pentru animale;
3. Laboratorul testare produse alcoolice;
4. Laboratorul produse de origine vegetală și produse de uz fitosanitar.

Este de menționat că, în cadrul Laboratorului sănătatea animalelor și medicamente de uz veterinar, actualmente se va crea laboratoarele regionale

Drochia și Cahul.

În cadrul Laboratorului controlul calității și siguranței produselor alimentare, hrana pentru animale se va crea laboratorul regional **Bălți și Dondușeni.**

Totodată, conform anexei nr.2 la proiectul hotărârii de guvern, s-a propus organigrama model, însă având în vedere atribuțiile consiliului Centrului Național Siguranța Alimentelor, ultimul va propune instituirea subdiviziunilor din cadrul direcțiilor din subordinea directorului și din cadrul laboratoarelor de referință.

Mecanismul propus va permite gestionarea și dezvoltarea eficientă în timp a subdiviziunilor din cadrul direcțiilor propuse în organigramă (Anexa nr.2), în limită maximă de 350 de unități.

Astfel, prin aprobarea organigramei model se va institui competență duală în partea ce ține de gestionarea eficace a Centrului Național Siguranța Alimentelor, principalii actori fiind, pe de o parte Guvernul Republicii Moldova (prin aprobarea a 350 unități având în vedere organigrama reflectată) și pe de altă parte, Consiliul Centrului Național Siguranța Alimentelor în partea ce ține de dezvoltarea subdiviziunilor subsecventă conform cerințelor și necesităților.

Totodată, la Anexa nr. 3 se propune aprobarea Regulamentului Consiliului Republican Interdepartamental pentru aprobarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților.

Consiliul Republican Interdepartamental a fost preluat din Hotărârea de

Guvern nr.960/2020 cu privire la Serviciul de Stat „Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților” și operarea modificărilor în unele hotărâri ale Guvernului deoarece rezultă autoritatea ce va înainta propuneri de îmbunătățire a cadrului normativ ce reglementează domeniul cercetare – testare - experimentare și omologare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților; va propune examinarea rapoartele instituțiilor pe marginea rezultatelor cercetărilor - testărilor-experimentărilor de stat ale produselor de uz fitosanitar și ale fertilizanților, precum și ale materialelor aferente produselor prezentate spre omologare; va propune examinarea și coordonarea programului de cercetare - testare-experimentare de stat până la 30 aprilie a anului de gestiune etc..

Programul coordonat cu Consiliul Republican Interdepartamental se va aprobă de Centrul Național Siguranța Alimentelor.

Competențele de bază ale Consiliului Republican Interdepartamental:

- 1) examinarea, abordarea și înaintarea propunerilor de îmbunătățire a cadrului normativ ce reglementează domeniul cercetare-testare-experimentare și omologare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților;
- 2) examinarea rapoartelor instituțiilor pe marginea rezultatelor cercetărilor-testărilor-experimentărilor de stat ale produselor de uz fitosanitar și ale fertilizanților, precum și ale materialelor aferente produselor prezentate spre omologare;
- 3) examinarea și coordonarea programului de cercetare-testare-experimentare de stat până la 30 aprilie a anului de gestiune. Programul coordonat cu Consiliul Republican Interdepartamental se aprobă de către Centrul Național Siguranța Alimentelor.
- 4) examinarea problemelor organizatorice, științifico-metodice și practice pentru aprobarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților;
- 5) monitorizează eficacitatea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților;
- 6) adoptarea deciziilor:
 - a) de aprobare sau refuz în omologarea, reomologarea, extinderea utilizării produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților;
 - b) de interdicere a utilizării produselor în cazul identificării/constatării particularităților nocive ce pot provoca efecte inacceptabile asupra sănătății umane și mediului, pe baza informațiilor tehnico-științifice.
 - c) revocare deciziilor în cazul ineficienței produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului respectiv nu necesită alocarea mijloace financiare, pentru anul 2024.

Apriori, se menționează despre garantarea asigurării cu locuri de muncă a tuturor angajaților din cadrul instituțiilor publice în care Agenția și

Ministerul deține calitatea de fondator, în condițiile prevederilor legislației muncii și a Hotărârii Guvernului nr.743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară. Astfel, angajații instituțiilor publice fuzionate/contopite se vor transfera în cadrul Centrului Național pentru Siguranța Alimentelor.

Se precizează că, pentru funcționalității instituțiilor publice cât ține de reînregistrarea bunurilor imobile și mobile ale Instituției Publice „Laboratorul central fitosanitar”, Instituției Publice „Centrul Republican de Diagnostic Veterinar” Instituției Publice „Laboratorul central de testare a băuturilor alcoolice/nealcoolice și a produselor conservate” se va asigura, estimativ în limita a 25 000 (două zeci și cinci mii) lei de către conducerea instituțiilor publice menționate.

Subsecvent, în partea asigurării transferului angajaților din cadrul instituțiilor publice în cadrul Centrului Național Siguranța Alimentelor se comunică despre faptul că acestea sunt unități cu autonomie financiară, consecvent cheltuielile vor fi asigurate din bugetul acestor instituții în limitele prevederilor Codului muncii și prevederilor contractuale.

Astfel, din bugetul statutului nu se preconizează careva cheltuieți în privința reformei impuse.

Deci, pentru numărul de 350 de unități ce se propun, impactul financiar nu se preconizează deoarece Instituția Publică Centrul Național Siguranța Alimentelor se va organiza conform principiului autogestiunii, salariile și cheltuielile impuse pentru menținerea imobilelor sunt asigurate de către instituția publică.

Cu privire la data intrării în vigoare a proiectului menționat, se comunică că potrivit art.56 alin (3) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.

Întru respectarea prevederilor supra menționate și a nu tergiversa punerea în executare a modificărilor operate este oportun ca proiectul de hotărâre de Guvern să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

După aprobarea prezentului proiect, este necesară modificarea, abrogarea sau adoptarea unor acte normative.

Actualmente, odată cu promovarea prezentei hotărâri de guvern, se impune:

1. Abrogarea Hotărârii Guvernului nr.1209/2018 cu privire la aprobarea Statutului Instituției publice „Laboratorul central fitosanitar”;
2. Abrogarea Hotărârii Guvernului nr.1210/2018 cu privire la aprobarea Statutului Instituției publice „Laboratorul central de testare a băuturilor

alcoolice/nealcoolice și a produselor conservate”.

3. Abrogarea Hotărârii Guvernului nr.1211/2018 cu privire la aprobarea Statutului Instituției publice „Centrul Republican de Diagnostic Veterinar”.
4. Abrogarea Hotărârii de Guvern nr.960/2020 cu privire la Serviciul de Stat „Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților” și operarea modificărilor în unele hotărâri ale Guvernului.
5. Abrogarea Hotărârii Guvernului nr.158/2007 cu privire la aprobarea Nomenclatorului lucrărilor executate și serviciilor prestate, contra plată, de către instituțiile subordonate Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și a modului și direcțiilor de utilizare a mijloacelor speciale.
6. Modificarea Anexei nr.4 a Hotărârii Guvernului nr.14/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (Lista instituțiilor publice în care Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor exercită calitatea de fondator);

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Conform prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului hotărârii Guvernului va fi plasat pe pagina oficială a Agenției.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu este elaborat în scopul armonizării legislației naționale cu legislația UE, exceptându-se de efectuarea expertizei de compatibilitate.

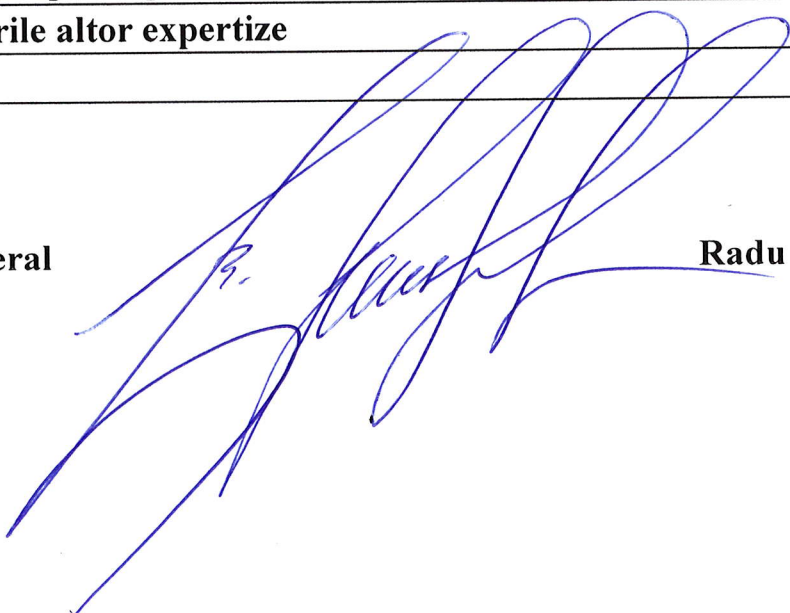
10. Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi supus expertizei juridice.

11. Constatările altor expertize

Nu se aplică.

Director general

Radu MUSTEȚA